

ב"ה

ימי בין המצרים

בזאת יבא אהרן אל הקדש

ויקרא טז, ג.

למה התורה מרמזת על חורבן בית המקדש

על הפסוק^[1] "בזאת יבוא אהרן אל הקודש" - מפרש רש"י: "בזאת - גימטריא שלו ארבע מאות ועשר, רמז לבית ראשון".

...הפסוק "בזאת יבוא אהרן אל הקודש" - נלמד לראשונה בזמנו של משה רבינו, כפי שכבר למד הבן-חמש למקרא^[2] "כיצד סדר המשנה, משה היה לומד מפי הגבורה, נכנס אהרן כו', נכנסו בניו כו', נכנסו זקנים כו' נכנסו כל העם כו'". ובודאי נשאלה כבר אז שאלה הנזכרת לעיל (מדוע נאמרה תיבת "בזאת"), ובמילא, היה הכרח לענות את תירוצו של רש"י - "גימטריא שלו ארבע מאות ועשר, רמז לבית ראשון".

וכאן נשאלת "קלאץ-קשיא": כיצד יתכן שבזמנו של משה רבינו, קודם הכניסה לארץ, וקודם החטאים שגרמו לחורבן בית ראשון כו', ילמד משה עם בני ישראל "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", "בזאת - גימטריא שלו ארבע מאות ועשר, רמז לבית ראשון", היינו, שבית המקדש שיבנו לאחר שייכנסו לארץ - יהיה "בית ראשון", שקיומו יהיה למשך ארבע מאות ועשר שנים בלבד, ואחר כך יחרב?!...

ובפרט שבשירת הים אמרו משה ובני ישראל "תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך גו' מקדש אדניי כוננו ידיך" - כלומר, שעמדו ליכנס לארץ ולזכות לבית מקדש נצחי!

פירוש זה - תמוה לא רק על פי פשוטו של מקרא, אלא אפילו על דרך הרמז (כלשון רש"י: "רמז לבית ראשון") תמוה הדבר!

...והביאור בזה:

ציווי זה - "בזאת יבוא אהרן אל הקודש וגו'" - נאמר לאחרי שאירע כבר חטא העגל, ובמילא, היתה אפשרות ונתינת מקום לחטאים נוספים, חס ושלום, שיגרמו לחורבן בית המקדש, כך שקיומו יהיה ארבע מאות ועשר שנים בלבד (שהרי כלפי שמיא גליא כו').

וענין זה נרמז ונתגלה לבני ישראל - "בזאת, גימטריא שלו כו' רמז לבית ראשון":

הבן-חמש למקרא זוכר מה שלמד בפרשת כי־תשא^[3] שלאחרי חטא העגל אמר הקב"ה למשה רבינו "ועתה הניחה לי וגו'", ומפרש רש"י: "עדיין לא שמענו שהתפלל משה עליהם והוא אומר הניחה לי, אלא כאן פתח לו פתח והודיעו שהדבר תלוי בו, שאם יתפלל עליהם לא יכלם". ואכן, תפלתו של משה הועילה לבטל את חומר הגזירה כו' - "שמעתי אליך מלכותם יחד וכו'"^[4].

ועל דרך זה יש לומר גם בנדון דידן - שההודעה ד"בזאת יבוא אהרן אל הקודש", גימטריא שלו ארבע מאות ועשר, רמז לבית ראשון, היא בבחינת פתיחת פתח להודיע לישראל שהדבר תלוי בהם, היינו, שכאשר יתפללו להקב"ה, וישמעו בקולו כו', אזי יבטלו את הגבלת מספר השנים - "ארבע מאות ועשר" - דבית־המקדש.

ועוד יש לומר - באופן נעלה יותר: "גימטריא שלו ארבע מאות ועשר, רמז לבית ראשון" - אינו בהכרח דבר בלתי־רצוי, היינו, שלאחרי ארבע מאות ועשר שנים יהיה חורבן וגלות כו': אדרבה - ענין זה יכול להיות למעליותא, היינו, שלאחרי ארבע מאות ועשר שנים דבית ראשון יהיה תיכף ומיד בית המקדש נעלה יותר - "מקדש אדני כוננו ידיך", בית נצח^[5].

דוגמא לדבר: בפרשת העקדה נאמר "קח נא את בנך גוי' והעלהו לעולה"^[6], ואחר כך נאמר "אל תשלח ידך אל הנער"^[7], - "אמר לו הקב"ה .. כשאמרתי לך קח .. לא אמרתי לך שחטו, אלא העלהו, אסקתיה אחתיה"^[8], ועל אחת כמה וכמה בנדון דידן - שאין זה ציווי או פסוק מפורש בתורה שבכתב, כי אם, רמז בפירוש רש"י - שלא נרמז שיהיה ענין של חורבן וגלות חס ושלום, כי אם, "גימטריא שלו ארבע מאות ועשר, רמז לבית ראשון", ובמילא, לאחרי ארבע מאות ועשר שנים, יכול להבנות תיכף ומיד בית־מקדש נעלה יותר מקודמו, בית נצחי.

קטע משיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשמ"ו ח"ג ע' 195.

^[1] ויקרא טז, ג.

^[2] פרש"י ס"פ תשא — מעירובין נד, ב

^[3] לב, י.

^[4] פרש"י שם, לד.

^[5] זח"ג רכא, א (ועד"ז שם ח"א כח, א).

^[6] וירא כב. ב.

^[7] שם יב.

^[8] פרש"י עה"פ. וראה ב"ר פכ"ו, ח.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה